

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4419201285
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Šaligová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4419201285.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Šaligovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Renáty Pátrovičovej vo veci starostlivosti o maloleté deti: E. R. Q., nar. XX.XX.XXXX, a T. Y. Q., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny W. A., deti rodičov: otca E. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXXX/XX, XXX XX W., zastúpeného Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s.r.o., so sídlom Pribinova 9, 940 01 Nové Zámky, a matky U. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX, XXX XX R., zastúpenej JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, advokátom so sídlom Jarmočná 2264/3, 927 01 Šaľa, o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 11P/40/2019-783 zo dňa 09.11.2021 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o výživnom, vo výrokoch o zročnom výživnom a vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky od 01.02.2019 a otcovi uložil povinnosť prispievať na ich výživu, na maloletého E. R. vo výške 450 eur mesačne a na maloletú T. Y. vo výške 350 eur mesačne, od 01.02.2019, vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca do rúk matky. Zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok súd oprávnil oboch rodičov. Zročné výživné na maloletého E. R. za obdobie od 01.02.2019 do 31.10.2021 vo výške 9.000 eur uložil otcovi platiť v splátkach po 350 eur mesačne, spolu s bežným výživným až do vyrovnania, pod stratou výhody splátok. Zročné výživné na maloletú T. Y. za obdobie od 01.02.2019 do 31.10.2021 vo výške 5.700 eur uložil otcovi platiť v splátkach po 350 eur mesačne, spolu s bežným výživným až do vyrovnania, pod stratou výhody splátok. Styk otca s maloletými deťmi súd neupravil. Posledným výrokom žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 25 ods. 1, 2, § 28 ods. 1, 2, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“), § 232 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd uviedol, že otec sa podaným návrhom dňa 27.02.2019 domáhal úpravy výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletým deťom. Žiadal, aby maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matke s tým, že bude prispievať na ich výživu vo výške 160 eur a 150 eur mesačne od 01.03.2019. Zároveň navrhol upraviť styk počas bežného roka a tiež počas veľkonočných, vianočných sviatkov a letných prázdnin. Svoj návrh odôvodnil tým, že s matkou maloletých detí žil v pomere druh a družka päť rokov. Spolužitie prerušili v septembri 2017. K maloletým

deťom má veľmi blízky vzťah, avšak s matkou sa nedokážu dohodnúť na spôsobe úpravy jeho styku s nimi.

3. Matka sa návrhom podaným dňa 08.03.2019 domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletým deťom. Žiadala deti zveriť do svojej osobnej starostlivosti a otca zaviazat' na platenie výživného na maloletého E. R. vo výške 550 eur mesačne a na maloletú T. Y. vo výške 450 eur mesačne od 01.02.2019. Styk nežiadala upraviť. Otec po dohode s matkou platil výživné spolu na obe deti 650 eur mesačne od januára do augusta 2018 a od septembra 2018 do januára 2019 po 1.000 eur mesačne. Od februára však výživné nehradil. Matka uviedla, že ona platí náklady spojené s bývaním v rodinnom dome a tiež náklady na stravu v domácnosti, zabezpečenie hygienických potrieb detí, náklady na oblečenie, obuv detí, hračky a záujmové potreby.

4. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 15.03.2019 spojil obe konania na spoločné konanie pod sp. zn. 11P/40/2019.

5. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu rodičov, ktorí nežijú v spoločnej domácnosti od roku 2017. Matka v roku 2019 do augusta 2020 poberala rodičovský príspevok, naposledy vo výške 370 eur mesačne. Z rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny W. A. zo dňa 01.12.2020 mal súd preukázané, že matke bol priznaný s účinnosťou od 01.08.2020 peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorou je maloletý E. R. vo výške 576,74 eura mesačne. Matka býva v spoločnej domácnosti s deťmi v rodinnom dome v jej osobnom vlastníctve. Mesačné náklady na bývanie má na elektrinu 150 eur, RTVS 4,64 eura, internet 13,50 eura, kúria drevom, ktoré stojí 80 eur mesačne. Obe deti v školskom roku 2019/2020 navštevujú dvakrát do týždňa škôlku, hradenú z príspevkov od rodičov. Obe deti tiež navštevujú základnú umeleckú školu - U. odbor. Majú uhradené poplatky spojené so štúdiom spolu vo výške 200 eur a poplatky do fondu ZRPŠ vo výške 45 eur. Z výpisu z obchodného registra mal súd preukázané, že otec je sám konateľom a spoločníkom vo svojej spoločnosti Z. L. L..C..I.. Z dokladov o príjme otca mal súd preukázané, že v daňovom priznaní spoločnosti Z. L. L..C..I.. za rok 2018 spoločnosť vykázala výnosy z hospodárskej činnosti a z finančnej činnosti vo výške XXX.XXX,XX eura, náklady na hospodársku činnosť a finančnú činnosť vo výške XX.XXX,XX eura, výsledok hospodárenia pred zdanením za účtovné obdobie vo výške X.XXX,XX eura. Za rok 2019 spoločnosť otca vykázala výnosy z hospodárskej činnosti a z finančnej činnosti vo výške XXX.XXX,XX eura, náklady na hospodársku činnosť a finančnú činnosť vo výške XXX.XXX,XX eura, výsledok hospodárenia pred zdanením za účtovné obdobie vo výške mínus XX.XXX,XX eura. Z daňového priznania spoločnosti otca za rok 2020 mal súd preukázané, že spoločnosť vykázala výnosy z hospodárskej činnosti a z finančnej činnosti vo výške XXX.XXX,XX eura, náklady na hospodársku činnosť a finančnú činnosť vo výške XXX.XXX,XX eura, výsledok hospodárenia pred zdanením za účtovné obdobie vo výške mínus XX.XXX,XX eura. Z výpisov z účtu spoločnosti otca za rok 2020 mal súd preukázané, že otec z účtu spoločnosti každý mesiac vyberal v hotovosti v priemere sumu XX.XXX eur.

6. V starostlivosti matky o maloleté deti neboli preukázané žiadne nedostatky, súd preto zveril obe maloleté deti do jej osobnej starostlivosti. Skutočnosť, že rodičia nebývajú spolu, neobmedzuje rodičovské práva a povinnosti žiadneho z nich. Súd preto rozhodol, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú obaja rodičia. Mal preukázané, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti od septembra 2017. Pri určení výšky výživného súd vychádzal z odôvodnených potrieb maloletých detí a tiež zo schopností a možností oboch rodičov. Pri určovaní výšky výživného súd na strane otca zohľadnil nielen jeho schopnosti, t.j. faktické príjmy, ktoré dosahuje v čase súdneho konania, ale aj jeho možnosti, čiže jeho potenciálne príjmy, teda to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti, situáciu na trhu práce a podobne. Podľa daňového priznania spoločnosti otca za rok 2019 a 2020 spoločnosť otca vykázala stratu. Z predložených výpisov z účtu spoločnosti, v ktorej je otec sám konateľom aj spoločníkom, mal súd preukázané, že otec vyberá z účtu spoločnosti vysoké sumy; za rok 2020 vybral z účtu v hotovosti v priemere sumu XX.XXX eur mesačne. Zo strany otca nebolo žiadnym spôsobom vydokladované, na aký účel tieto finančné prostriedky používa. Otec je vo svojej spoločnosti zamestnaný a jeho mesačný príjem je v priemere 375 eur v čistom. Z uvedenej sumy otec nemôže pokryť všetky svoje výdavky na živobytie a platiť výživné v súčasnej dobe 300 eur mesačne, preto sa dá predpokladať, že finančné prostriedky, ktoré vyberá z účtu svojej spoločnosti, používa aj na zaplatenie svojich vlastných výdavkov. Súd bol toho názoru, že je v možnostiach a schopnostiach otca dosahovať a zabezpečiť si

vyšší príjem, ako vykazuje z pracovného pomeru a z podnikania; prípadne si môže zabezpečiť príjem aj z riadneho pracovného pomeru, z ktorého by mohol plniť svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť a uhrádzať časť odôvodnených potrieb maloletých detí. Matka vzhľadom na zdravotný stav maloletého E. R. v súčasnej dobe nemá možnosť si zabezpečiť príjem z riadneho pracovného pomeru. Starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje celodenne. Súd považoval výdavky na deti vyčíslené matkou za primerané.

7. Určením výživného od podania návrhu vo veci vznikol otcovi nedoplatok na výživnom za obdobie od 01.02.2019 do 31.10.2021 na maloletého E. R. vo výške 9.000 eur a na maloletú T. Y. vo výške 5.700 eur. Nedoplatok na výživnom súd povolil otcovi splácať v splátkach po 350 eur mesačne na každé dieťa, spolu s bežným výživným až do vyrovnania, pod stratou výhody splátok.

8. Súd styk otca s maloletými deťmi neupravil. V súčasnej dobe otec nemal s nimi kontakt dlhší čas (od marca 2020). Je však v záujme maloletých detí, aby mali kontakt so svojím otcom a aby sa znovu stýkali.

9. O trovách konania súd rozhodol tak, že nárok na ich náhradu v zmysle ustanovenia § 52 CMP žiadnemu z účastníkov nepriznal.

10. Proti tomuto rozsudku vo výrokoch o výživnom a zročnom výživnom podal v zákonnej lehote odvolanie otec, ktorý žiadal rozsudok v napadnutej časti zmeniť tak, že otec je povinný platiť výživné pre maloletého E. v sume 160 eur mesačne a pre maloletú T. v sume 150 eur mesačne vždy do 15. dňa mesiaca vopred k rukám matky. Odvolanie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Namietal, že posledné obdobie platiť výživné vo výške najmenej 300 eur mesačne, pričom zároveň aj podporoval maloleté deti, pokiaľ išlo o zvýšené výdavky, ak mu matka potrebu takýchto výdavkov oznámila. S rozsudkom súdu prvej inštancie nesúhlasí a je toho názoru, že súd nesprávne vyhodnotil výdavky na maloleté deti. Matka uviedla, že na maloletého E. má výdavky vo výške 648 eur, pričom na poslednom pojednávaní uviedla, že už nemá výdavok na školu vo výške 177 eur, teda výdavky deklarovala vo výške 471 eur. Na maloletú T. uviedla výdavky v celkovej výške 277 eur, ale ani maloletá T. už škôlku s mesačným výdavkom v sume 144 eur nenavštevuje. Výdavky na bývanie má matka približne vo výške 350 eur. Tieto je však potrebné rozpočítať na 5 osôb, pretože matka má ďalšie dve deti, ktoré síce aktuálne nežijú u nej, avšak majú v dome matky trvalé bydlisko a nehnuteľnosť je aj ich domovom. Zaplatením výživného vo výške 800 eur mesačne na obidve deti spolu má teda matka zabezpečený príjem, ktorý prevyšuje ňou deklarované potreby maloletých detí. Aj u matky je potrebné prihliadať nielen na jej reálny príjem, ale aj na schopnosť príjem si zabezpečiť. Akceptuje zdravotné problémy maloletého syna, avšak tieto nebránia matke sa zamestnať. K tomuto matka nebude motivovaná, ak si sumou 800 eur výživného zabezpečí taký príjem, ktorý zodpovedá takmer priemernej mesačnej mzde. Namietal, že súd nesprávne vyhodnotil jeho majetkové a zárobkové pomery. Je pravdou, že je jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti Z. L. L.C..I.. Ide o firmu vykonávajúcu prevažne L. práce, ktorej sa v minulosti darilo. Z účtovnej závierky za rok 2019 vyplýva, že spoločnosť mala majetok vo výške XXX.XXX eur, vlastné imanie v hodnote XX.XXX eur, výnosy z hospodárskej činnosti mala vo výške XXX.XXX eur a náklady XXX.XXX eur, teda hospodársky rok skončila so stratou. Už za rok 2020 spoločnosť mala v dôsledku obmedzení spojených s Covid-19 majetok len vo výške XX.XXX eur, vlastné imanie v hodnote XX.XXX eur, čo už je stav, kedy je spoločnosť považovaná za spoločnosť v kríze v zmysle § 67a Obchodného zákonníka. Pokiaľ súd poukazoval na výbery z podnikateľského účtu, nemôže byť sporné, že peniaze na tomto účte pochádzajú z platieb, ktoré boli prijaté pre túto spoločnosť a boli použité na krytie výdavkov súvisiacich s touto spoločnosťou. Posúdenie stavu spoločnosti má význam pre určenie majetkovej hodnoty, ktorá mu ako vlastníkov obchodného podielu patrí. Suma vlastného imania je hodnota, ktorú má jeho obchodný podiel v uvedenej spoločnosti. Ako vyplýva z účtovných závierok, táto hodnota bola za rok 2020 mínusová. V konaní nebolo vôbec preukázané, že by mal finančné prostriedky na to, aby platiť výživné 800 eur mesačne.

11. K odvolaniu otca sa dňa 11.01.2022 vyjadrila matka maloletých detí navrhujúc napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedla, že argumenty otca sú účelové s cieľom vyhnúť sa plneniu vyživovacej povinnosti. Otec ako rodič neprejavuje záujem o maloleté deti, nekontaktuje ich ani telefonicky a ani prostredníctvom elektronickej komunikácie. Na pojednávaní vysvetlila, že deti určitý čas nemohli navštevovať školu, pretože nebola schopná školu zo svojho príjmu hrať. Otca kontaktovala so žiadosťou o pomoc pri úhrade školného, avšak ten nereagoval na jej žiadosť. Argument otca, že výdavky na bývanie má rozpočítať na 5 osôb, je nelogický, pretože jej dve deti sú už plnoleté a v domácnosti s ňou nežijú. V konaní bolo preukázané, že potreby detí prevyšujú sumu 800 eur mesačne. Názor otca na možnosť

jej zamestnania vyplýva z neznalosti zdravotného stavu syna, ktorý je ťažko zdravotne postihnutý a vyžaduje celodennú opateru. V súvislosti s majetkovými pomermi otca uviedla, že otec bol zaviazaný súdu predložiť výpisy z jeho osobného účtu od roku 2019, čo však neurobil a predložil len výpis z účtu spoločnosti Z. L. L..C..I.. Nesplnenie povinnosti otca postačuje na uplatnenie domnienky 20-násobku sumy životného minima. Otec deklaroval svoj príjem vo výške 375 eur, pričom bolo preukázané, že jeho výdavky dvojnásobne prevyšujú túto sumu. Spoločnosť Z. L. L..C..I.. mala v roku 2020 podľa daňového priznania výnosy z hospodárskej činnosti vo výške XXX.XXX,XX eura, avšak podľa výpisov z účtov tejto spoločnosti spoločnosť prijala na účet celkovo sumu viac ako XXX.XXX eur. Zároveň v tomto roku otec vybral z účtu spoločnosti celkovú sumu takmer XXX.XXX eur a nijako nevysvetlil, ako s nimi naložil. Pokiaľ v odvolaní uviedol, že tieto mali byť použité na krytie výdavkov spoločnosti Z. L. L..C..I., tak toto tvrdenie je v rozpore s údajmi z daňového priznania, kde za rok 2020 deklaruje súčet nákladov na hospodársku činnosť tejto spoločnosti vo výške XXX.XXX,XX eura, a teda nevysvetlil, na čo bol rozdiel medzi prijatými peniazmi na účet a peniazmi vynaloženými na hospodársku činnosť v sume takmer XXX.XXX eur vynaložený. Je evidentné, že tieto prostriedky slúžia na hradenie osobných potrieb otca a ide o jeho neoficiálny príjem. Zároveň aj on sám v konaní priznal, že v minulosti platil výživné vo výške 1.000 eur, teda je v jeho možnostiach a schopnostiach uhrádzať výživné v súdom určenej výške.

12. K odvolaniu otca sa dňa 12.01.2022 vyjadril kolízny opatrovník navrhujúc napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Na základe výsledkov dokazovania a s prihliadnutím na vek a odôvodnené potreby maloletých detí mal za to, že predmetná výška výživného pokryje výdavky matky spojené so starostlivosťou o maloleté deti. Vyjadrenia otca v tom smere, že matka už nemá výdavky spojené s návštevou školy a škôlky maloletých detí, boli v rámci pojednávania zo strany matky riadne objasnené. Vzhľadom na vážne zdravotné problémy maloletého E., ktoré mu znemožňujú účasť na bežnom školskom vyučovaní, je mimoriadne dôležité, aby sa napriek tejto skutočnosti socializoval v spoločnosti iných maloletých detí. Matka v domácom prostredí zabezpečuje celodennú starostlivosť obom maloletým deťom. Je neuskutočniteľné, aby matka popri dvoch deťoch, ktoré si plnia svoje povinnosti v súvislosti s povinnou školskou a predškolskou dochádzkou, mala pracovať z domu, ako namietal otec. Ak by otec v rámci pojednávania vysvetlil svoje pohyby na podnikateľskom účte, nemohol by v súčasnej dobe argumentovať vyjadreniami, ktoré uvádza vo svojom odvolaní. Konanie trvalo takmer tri roky, pričom otec sa súdneho pojednávania nezúčastnil ani v jednom prípade.

13. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka sa dňa 14.02.2022 vyjadrila matka, ktorá sa v plnom rozsahu stotožnila s argumentami kolízneho opatrovníka.

14. K vyjadreniu matky a kolízneho opatrovníka sa dňa 14.02.2022 vyjadril otec uvádzajúc, že zotrváva na odvolacích argumentoch, ktoré sa týkajú výdavkov na školu a ktoré s ním matka nekonzultovala a nepýtala sa ho, či je v jeho finančných možnostiach takéto výdavky znášať. Nie je pravdou, že by nemal záujem o maloleté deti. Neustále bránenie v stretávaní bolo dôvodom, pre ktoré s ním napokon deti strácajú väzbu. To, že matka stretávanie podmieňovala vysokým výživným, preukázal aj obsahom pohovoru u kolízneho opatrovníka, kde prišlo ku konfliktu medzi nimi práve z tohto dôvodu. Napokon sama matka mu predkladala návrhy dohody, kde upravovala určitú formu stretávania sa s deťmi, avšak pokiaľ sa s ňou nedohodol na výživnom, tak odmietla dohodu o stretávaní. Práve on podal návrh na úpravu styku a domáhal sa ho aj viacerými návrhmi na vydanie neodkladného opatrenia. Mal a má záujem na stretávaní sa s deťmi a podieľaní sa na ich výchove. V súčasnosti však nemá prostriedky na to, aby platil výživné v súdom určenej sume; aktuálne jediným zdrojom jeho príjmu je príjem z obchodnej spoločnosti Z. L. L..C..I., ktorej sa v posledných rokoch nedarilo.

15. Po vyjadreniach matky a otca doručil súdu dňa 15.02.2022 opätovne vyjadrenie i kolízny opatrovník, ktorý zotrval na svojom prvom vyjadrení.

16. K vyjadreniu matky a kolízneho opatrovníka sa opätovne vyjadril otec dňa 11.04.2022, ktorý zotrval na podanom odvolaní a vyjadreniach.

17. Matka k vyjadreniu otca zo dňa 11.04.2022 uviedla, že nie je pravda, že by bránila v styku maloletých detí s otcom, práve naopak, tomuto napomáhala. Bolo preukázané, že otec jej komunikáciu ohľadne maloletých detí ignoruje. K príjmom otca uviedla, že ním deklarované mesačné príjmy nestačia na hradenie ním tvrdených výdavkov, a teda evidentne má iný zdroj príjmov. Daňové priznania jeho

spoločnosti nezodpovedajú výpisom z účtov a účtovné závierky neodzrkadľujú skutočné hospodárske výsledky.

18. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65, § 66 CMP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o určení výživného na maloleté deti, vo výrokoch o zročnom výživnom a v súvisiacom výroku o trovách konania je vecne správny. Preto tento rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP v napadnutej časti potvrdil. Pri rozhodovaní vychádzal najmä z nižšie citovaných zákonných ustanovení:

19. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 Zákona o rodine: (1) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. (2) Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. (4) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

20. Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

21. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

22. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

23. Z obsahu spisu vyplýva, že otec aj matka maloletých detí sa podanými návrhmi domáhali úpravy rodičovských práv a povinností k ich deťom. Keďže obaja rodičia podali samostatné návrhy na začatie konania o úpravu rodičovských práv a povinností, súd prvej inštancie uznesením č. k. 11P/40/2019-41 zo dňa 15.03.2019 spojil obe konania na spoločné konanie pod sp. zn. 11P/40/2019. O podanom návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia týkajúceho sa platenia výživného a styku otca s maloletými deťmi súd rozhodol uznesením č. k. 11P/40/2019-56 zo dňa 03.04.2019 tak, že ho zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podala matka odvolanie, o ktorom rozhodol odvolací súd uznesením č. k. 7CoP/26/2019-108 zo dňa 17.06.2019 tak, že ho odmietol a súčasne rozhodol aj o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia týkajúceho sa úpravy styku, pričom tento návrh zamietol. Otec podal ďalší návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dňa 09.06.2020, o ktorom súd prvej inštancie rozhodol uznesením č. k. 11P/40/2019-336 zo dňa 06.07.2020 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 25CoP/40/2020-482 zo dňa 16.12.2020 tak, že otec je oprávnený stykať sa s maloletými deťmi každý párnny týždeň v roku v sobotu od 10.00 hod. do 12.00 hod., každý nepárny týždeň v roku vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod. bez prítomnosti matky. Vo zvyšnej časti súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Zároveň rozhodol, že toto neodkladné opatrenie bude platiť až do právoplatného skončenia konania vo veci úpravy práv a povinností rodičov voči maloletým deťom.

24. Po vykonanom dokazovaní súd vo veci samej rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matke od 01.02.2019 a otcovi uložil povinnosť prispievať na ich výživu, na maloletého E. R. vo výške 450 eur mesačne a na maloletú T. Y. vo výške 350 eur mesačne od 01.02.2019 vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca do rúk matky. Zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok súd oprávnil oboch rodičov. Zročné výživné na maloletého E. R. za obdobie od 01.02.2019 do 31.10.2021 vo výške 9.000 eur uložil otcovi platiť v splátkach po 350 eur mesačne spolu s bežným výživným až do vyrovnania pod stratou výhody splátok. Zročné výživné na maloletú T. Y. za obdobie od 01.02.2019 do 31.10.2021 vo výške 5.700 eur uložil otcovi platiť v splátkach po 350 eur mesačne

spolu s bežným výživným až do vyrovnaní pod stratou výhody splátok. Styk otca s maloletými deťmi súd neupravil a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec, ktorý namietal správnosť výrokov o výživnom, zročnom výživnom a súvisiaci výrok o trovách konania. Z dôvodu, že odvolanie otca nesmerovalo proti výrokom o zverení maloletých detí, ich zastupovaní a o styku, tieto výroky rozsudku nadobudli právoplatnosť.

25. Ustanovenie § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine uvádza, že súčasťou rodičovských práv a povinností je najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí. Obaja rodičia majú k deťom zákonnú vyživovaciu povinnosť, a preto pri svojom životnom smerovaní musia robiť všetko pre to, aby v rámci zodpovednosti za všestranný vývoj svojich detí dokázali uspokojovať všetky ich základné životné potreby. Z ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane oprávnenej osoby a jednak na strane povinnej osoby s ohľadom na zákonnú mieru povinností rodičov, ktorá je daná tým, že deti majú právo podieľať sa na ich životnej úrovni. Na strane oprávnených detí súd teda skúma ich skutočné odôvodnené potreby, medzi ktoré nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom. Na druhej strane súd skúma aj možnosti a schopnosti oboch rodičov, na základe čoho môžu svoje deti primerane vyživovať. Vo všeobecnosti možno za opodstatnené potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať nielen náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ale aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného, ako sú napr. liečebné náklady, náklady na špeciálnu stravu. Súd na ne musí pri určovaní výšky výživného prihliadať. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktorým je povinný poskytovať výživné, a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť.

26. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že výživné v určenej výške 350 eur mesačne na maloletú T. Y. a vo výške 450 eur mesačne na maloletého E. R. je adekvátne potrebám maloletých detí a aj finančným možnostiam a schopnostiam otca s prihliadnutím na finančné možnosti a schopnosti matky. Súd prvej inštancie sa podľa názoru odvolacieho súdu dostatočne zaoberal primeraným určením výšky výživného na obe deti z hľadiska príslušných ustanovení Zákona o rodine a zistený skutkový stav aj správne právne posúdil. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca vzal do úvahy všetky aspekty majúce vplyv na adekvátne určenie výšky vyživovacej povinnosti. Odvolací súd sa s postupom súdu prvej inštancie v tomto smere stotožnil, keďže určené výživné zodpovedá tak odôvodneným potrebám maloletých detí (vzhľadom na ich vek, vývoj a zdravotný stav), ako aj možnostiam a schopnostiam otca. Súd správne prihliadal predovšetkým na životnú úroveň otca a výšku jeho výdavkov, ktoré je otec schopný hradiť, napriek ním deklarovanému nižšiemu príjmu, ktorý ani podľa názoru odvolacieho súdu nezodpovedá jeho výdavkom.

27. Potreby maloletých detí vyčíslené matkou považoval odvolací súd za opodstatnené primerané a dostatočne preukázané. S prihliadnutím na zdravotný stav maloletého E. R., ktorý trpí chronickým Q. ochorením, sú zvýšené náklady spojené s návštevou lekárov a liečbou dôvodné. Preto sa odvolací súd stotožnil s určením vyššieho výživného na maloletého E. R.. Stanovenie nižšieho výživného tak, ako požadoval otec, by aj s prihliadnutím na príjem matky mohlo mať za následok ohrozenie zabezpečenia základných životných potrieb detí, pričom by nezodpovedalo možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca. K ohrozeniu zabezpečenia základných životných potrieb maloletých detí došlo v čase, keď otec dobrovoľne plnil svoju vyživovaciu povinnosť len vo výške 300 eur mesačne spolu na obe maloleté deti. Matka na pojednávaní dňa 09.11.2021 a vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že maloleté deti O. školu v U. nenavštevovali z dôvodu, že nemala finančné prostriedky na jej uhradenie a otec na žiadosti matky uhradiť školné nereagoval. Rovnako nie je možné ponechať na matku, ktorá sa o obe maloleté deti sama aj osobne stará, aby uspokojovala väčšinu potrieb maloletých detí zo svojho príjmu pozostávajúceho len z príspevku na opatrovanie maloletého E. R. vo výške 576,74 eura a prídavkov na deti vo výške 51 eur. Potrebu, aby sa otec výraznou mierou podieľal na výdavkoch svojich maloletých detí, umocňuje i tá skutočnosť, že maloletý E. R. má ťažké zdravotné postihnutie a je odkázaný na celodennú starostlivosť matky, ktorá si z tohto dôvodu nemôže nájsť prácu ani na skrátený pracovný úväzok. Pokiaľ otec v odvolaní namietal, že zaplatením výživného vo výške 800 eur mesačne na obidve maloleté deti má matka zabezpečený príjem a nie je motivovaná zamestnať sa, tak túto námietku považuje odvolací súd za absolútne nedôvodnú, pretože v konaní bolo lekáorskými správami dostatočne

preukázané, že zdravotný stav maloletého E. R. si vyžaduje celodennú starostlivosť a opateru matky. Potvrzuje to i skutočnosť, že matke bol priznaný Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, pričom ide o VI. stupeň odkázanosti maloletého E. R. na pomoc matky. Námietku otca, že výdavky na domácnosť, kde žijú maloleté deti s matkou, mali byť rozpočítané na 5 osôb, pretože dve plnoleté deti matky tam majú tiež trvalý pobyt, považuje odvolací súd za nedôvodnú, keďže tieto plnoleté deti v spoločnej domácnosti s matkou nežijú, a preto neexistuje dôvod, aby sa na výdavkoch domácnosti matky podieľali.

28. Odvolací súd ďalej k odvolaniu otca uvádza, že skutočnosť, v akej výške platil otec výživné do rozhodnutia súdu, nie je pre určenie výživného smerodajná, pretože otcom dobrovoľne platená výška výživného nemusí odzrkadľovať reálne odôvodnené potreby maloletých detí a nemusí byť dostatočná pre uspokojovanie ich potrieb. Z tohto dôvodu skutočnosť, že otec platil výživné 300 eur mesačne, nie je pre súd rozhodujúca. Navyše na základe uzatvorenej dohody rodičov platil otec do mesiaca január 2019 výživné vo výške 1.000 eur mesačne, čo potvrdzuje, že otec rešpektoval a uznával, že deti majú zvýšené základné životné potreby až do sumy 1.000 eur mesačne, ktorú bol schopný hrať. Vo vzťahu k námietke otca, že odôvodnené potreby detí sú v súčasnosti nižšie, pretože nenavštevujú školské zariadenie, a teda potreby maloletého E. R. sa znížili o sumu 177 eur a potreby maloletej T. Y. sa znížili o sumu 144 eur mesačne, odvolací súd už uviedol, že deti školské zariadenie nenavštevovali z dôvodu, že matka nemala finančné prostriedky na uhradenie školného. Nemožno konštatovať, že potreby detí sa znížili o predmetné školné, pretože potreba detí pravidelne navštevovať školské zariadenie nezanikla.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd odvolacie námietky otca o neprimeranosti výšky určeného výživného vyhodnotil ako nedôvodné.

30. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie poukázal na potencialitu príjmov otca, ktoré by mohol dosahovať s ohľadom na jeho vek, zdravotný stav, odbornosť, vedomosti, zručnosti a pracovné príležitosti. Urobil tak s ohľadom na mesačný príjem otca vo výške v priemere 375 eur, ktorý pred súdom deklaroval. Je pravdou, že pokiaľ by otec ako zamestnanec spoločnosti Z. L. L..C..I.. dosahoval mesačný príjem len vo výške 375 eur, vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, odbornosť, či zručnosti a pracovné príležitosti mu ponúkané na trhu práce, by jednoznačne mohol dosahovať vyššie mesačné príjmy, z ktorých by mohol bez problémov uspokojovať základné životné potreby svojich maloletých detí. Tiež z mesačných výdavkov uvádzaných otcom, ktoré je povinný mesačne vynaložiť jednak na uhrádzanie výživného pre maloleté deti, ako i uspokojovanie svojich základných životných potrieb, je zrejmé, že otec nežije len z mesačného príjmu 375 eur, ale jeho finančné pomery sú odlišné. Otec pred súdom preukázal, že za obdobie od februára 2019 hradil výživné vo výške 310 eur mesačne, neskôr v roku 2020 i vo výške 600, či 700 eur mesačne a v roku 2021 vo výške 300, 350 či 400 eur mesačne; preto je objektívne nemožné, aby jeho skutočný mesačný príjem bol len vo výške 375 eur. Za účelom riadneho prešetrenia majetkových a finančných pomerov otca ako osoby povinnej z vyživovacej povinnosti súd na pojednávaní dňa 03.09.2021 uložil otcovi povinnosť predložiť nasledovné dokumenty: výpisy z účtu otca od roku 2019, súvahu, výpis ziskov a strát, daňové priznanie a špecifikáciu majetku spoločnosti otca za roky 2019 a 2020, rozpis platieb výživného, doklady o nákladoch na bývanie, doklady o jeho výdavkoch. Z uvedených dokumentov otec predložil len niektoré a absentovali predovšetkým výpisy z jeho osobného účtu, namiesto ktorých otec doložil len výpisy z účtu spoločnosti Z. L. L..C..I.. za roky 2019 a 2020 (nepredložil výpis za rok 2021). Tiež absentovalo akékoľvek preukázanie výdavkov otca.

31. Rozpor pomerov otca sa súdu javí nielen v tvrdení, že otec má mesačný príjem vo výške 375 eur mesačne, pričom jeho mesačné výdavky vysoko prevyšujú tento deklarovaný príjem, ale súčasne rozpory v majetkových pomeroch otca súd videl aj vo finančnej situácii spoločnosti Z. L. L..C..I.., ktorá podľa daňového priznania za rok 2019 a 2020 vykázala stratu, no súčasne otec ako jediný spoločník a konateľ tejto spoločnosti za rok 2020 vybral z účtu tejto spoločnosti v priemere mesačne sumu XX.XXX eur. Uvedené nezrovnalosti mal možnosť otec maloletých detí vysvetliť na pojednávaní, na ktoré však bez vážneho dôvodu neprišiel. Za jeho neúčast' na pojednávaní mu súd prvej inštancie uložil poriadkovú pokutu vo výške 200 eur, ktorú otec dňa 13.12.2021 uhradil. Zo správania sa otca je nesporné, že jeho majetkové pomery nie sú také, ako deklaroval pred súdom, ale sú podstatne priaznivejšie a možno dospieť k záveru, že reálne majetkové pomery otca pred súdom nepreukázal z dôvodu dosiahnutia uloženia nižšej vyživovacej povinnosti. Pokiaľ otec v odvolaní namietal, že všetky sumy, ktoré vybral v hotovosti z účtu spoločnosti, boli použité na hradenie výdavkov spoločnosti, tak toto svoje tvrdenie nepreukázal a nedoložil žiadny dôkaz. S prihliadnutím na v konaní predložené listinné

dôkazy o majetkových pomeroch otca a s prihladením na jeho mesačné výdavky, sa uvedené tvrdenie otca javí len ako účelové s cieľom dosiahnutia nižšej sumy výživného. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje i na argumentáciu matky, že spoločnosť Z. L. L..C..I.. mala v roku 2020 podľa daňového priznania výnosy z hospodárskej činnosti vo výške XXX.XXX,XX eura, ale podľa výpisov z účtov spoločnosť prijala na účet celkovo sumu viac ako XXX.XXX eur. Zároveň v tomto roku otec vybral z účtu spoločnosti celkovú sumu takmer XXX.XXX eur a pritom nevysvetlil, ako bolo s týmito peniazmi naložené. Pokiaľ v odvolaní uviedol, že tieto mali byť použité na krytie výdavkov spoločnosti Z. L. L..C..I.., tak toto tvrdenie je v rozpore s údajmi z daňového priznania, kde za rok 2020 deklaruje súčet nákladov na hospodársku činnosť spoločnosti vo výške XXX.XXX,XX eura. Rozdiel medzi prijatými peniazmi na účet a peniazmi vynaloženými na hospodársku činnosť v sume takmer XXX.XXX eur otec pred súdom nevyjasnil. Na základe uvedeného odvolací súd považoval námietku otca, že jeho spoločnosť už v roku 2020 bola považovaná za spoločnosť v kríze, za nedôvodnú. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že prostriedky, ktoré otec vyberá z účtu spoločnosti, slúžia i na hradenie jeho osobných potrieb.

32. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je daný ani žiadny objektívny dôvod, vzhľadom na činnosť stavebných prác, ktorej sa spoločnosť otca venuje, pre prijatie záveru, že spoločnosť je v kríze, ako deklaroval otec. V súčasnej dobe je všeobecne známe, že v stavebníctve je veľa pracovných príležitostí, a z tohto dôvodu bolo nutné považovať tvrdenia otca za účelové.

33. Odvolací súd preto po oboznámení sa s obsahom spisu prijal záver, že výška vyživovacej povinnosti, na ktorú súd prvej inštancie zaviazal otca plniť, bude dostatočne pokrývať aktuálne životné potreby maloletých detí. S určenou výškou vyživovacej povinnosti prejavil súhlas aj kolízny opatrovník, ktorý pozná pomery na strane oboch rodičov, i odôvodnené potreby maloletých detí. Rovnako sa s rozhodnutím súdu stotožnila aj matka, ktorá proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie nepodala a vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že rozhodnutie súdu považuje za správne.

34. Odvolací súd teda stotožňuje sa so skutkovými závermi súdu prvej inštancie a majúc za to, že otec je schopný v súdom určenej výške prispievať na výživu svojich maloletých detí, napadnuté výroky rozhodnutia súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

35. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

36. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420 a § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).